

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie hebben enkele fracties de behoefte om over de volgende brief enkele vragen en opmerkingen voor te leggen:

Brief regering d.d. 11-02-2011 onder Kamerstuk 28 973, nr. 44 staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, H. Bleker – Maatschappelijke dialoog megastallen

De vragen en opmerkingen zijn op 10 maart 2011 aan de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie voorgelegd met het verzoek deze te beantwoorden uiterlijk donderdag 31 maart 2011 om 12.00 uur.

- **Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**
 - ° Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA
 - ° Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA
 - ° Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP
 - ° Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SGP
 - ° Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdD
- **Reactie van de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie**

I. VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie staan positief tegenover het initiatief tot een maatschappelijke dialoog over de megastallen en juichen dit van harte toe. Toch willen zij de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) graag nog een aantal kritische vragen en opmerkingen voorleggen.

De leden van de PvdA-fractie hechten er aan dat zij het met de staatssecretaris eens zijn dat het voor het goed voeren van een discussie noodzakelijk is dat alle deelnemers voldoende inhoudelijk op de hoogte zijn, zodat een debat op basis van inhoud en niet louter emotie gevoerd wordt. Dat is ook waarom de leden van de PvdA-fractie hier in eerdere inbrengen reeds voor hebben gepleit.

Echter, de opzet van de maatschappelijke dialoog en het bieden van informatie vooraf mag niet verworden tot een: «we leggen het u nog een keer uit». De leden van de PvdA-fractie geven aan dat het een misvatting zou zijn te denken dat de huidige maatschappelijke onrust gebaseerd is op onvoldoende kennis van het onderwerp onder de verontruste burgers en dat het draagvlak er vanzelf wel komt op het moment dat iedereen wel weet hoe de vork in de steel zit.

De leden van de PvdA-fractie menen dan ook dat de uitkomst van discussie ambitieuzer mag zijn dan enkel en alleen het vinden van maatschappelijk draagvlak. Dit draagvlak is inderdaad een noodzakelijke voorwaarde voor verder kunnen gaan met de ontwikkeling van de megastallen, maar niet de enige noodzakelijke voorwaarde. Er zijn er een aantal meer en ook al deze argumenten moeten worden meegewogen, zodat uiteindelijk de vraag beantwoord wordt of deze ontwikkeling nog wel gewenst is. Voorkomen moet worden dat het vinden van draagvlak het einddoel van de discussie gaat zijn.

De leden van de PvdA-fractie hebben daarom enige vragen bij de volgtijdelijkheid. Waarom mogen de burgers bijvoorbeeld pas op tweede termijn mee gaan praten? Kan het brede debat niet al eerder veel breder ingezet gaan worden? Wat is de reden om eerst de gesprekken in kleine groepen te laten plaatsvinden?

Er zal een representatief publieksonderzoek verricht worden, kan de staatssecretaris duidelijker aangeven wat de opzet van dit onderzoek gaat zijn en door wie wordt dit onderzoek uitgevoerd zal gaan worden?

De staatssecretaris van EL&I haalt de norm van 500 Nederlandse Grootvee Eenheden (NGE) voor bedrijven aan, zoals de voormalige Raad voor het Landelijk Gebied (RLG) die stelde als definitie voor een megastal. Graag

willen de leden van de PvdA-fractie weten of dit de norm is die gehanteerd zal gaan worden in de discussie? Hiermee blijft het namelijk onduidelijk wanneer het nu precies over een megastal gaat en hoeveel er daarvan zijn in Nederland.

Waarom wordt gekozen voor de norm voor het megabedrijf dat de RLG hanteerde? In wetenschappelijk onderzoek, bijvoorbeeld Alterra in het onderzoek «Megastallen in beeld» (2007) is uitgegaan van 300 NGE. De leden van de PvdA-fractie pleiten voor het overnemen van de wetenschappelijke definitie zoals gehanteerd door Alterra en aan de hand daarvan een transparante telling te doen van het aantal megastallen in Nederland.

Interessant is dat op 1 maart 2011 de jonge boeren van het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK) een moratorium op de bouw van ministallen geëist hebben. De leden van de PvdA-fractie delen de zorgen van deze jonge boeren over ondernemers die wellicht hun toevlucht gaan zoeken in het bouwen van ministallen en de gevolgen voor dierenwelzijn, volksgezondheid, milieu en ruimtelijke ordening.

Ook deze ontwikkeling zal mee moeten worden genomen in het debat volgens de leden van de PvdA-fractie. De leden van de PvdA-fractie zijn dan ook van mening dat het megastallendebat dan ook een maatschappelijk debat zou moeten zijn over hoe de Nederlandse maatschappij vindt dat de veehouderij zich in zijn totaliteit in de toekomst zou moeten gaan ontwikkelen.

Ook zou bij de visie die de staatssecretaris van EL&I van plan is aan de Kamer te sturen zou, in de ogen van de leden van de PvdA-fractie, een evaluatie van het beleid omtrent de Landbouw Ontwikkelingsgebieden (LOG's) tot nu toe niet mogen ontbreken, om zo ook de goede afweging te kunnen maken of de LOG's nog wel passen in het huidige kader.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie kiezen voor sterke gezins- en familiebedrijven. Ondernemers dienen de ontwikkeling te zoeken in te krijgen in de extensivering of intensivering of specialisatie of verbreding. Schaalvergroting moet niet, maar mag wel, onder de voorwaarde dat dit duurzaam (ecologisch, economisch en sociaal verantwoord) gebeurt. De concrete invulling van het beleid (keuzes, randvoorwaarden) is aan de lokale en regionale overheden. Elke regio kent immers zijn eigen karakteristieken wat betreft landbouwhistorie. Provincies en gemeenten bepalen dus zelf welke bedrijven, op welke schaal, waar ze zich mogen vestigen en waar niet. De leden van de fractie van het CDA zijn tegen megastallen die gerund worden door zetbazen van grote concerns. Deze leden vinden het van belang dat de keuze voor groot- of kleinschaligheid van veehouderij bewust wordt gemaakt, waarin verschillende belangen zorgvuldig worden afgewogen. Daarom zijn de leden van de CDA-fractie ingenomen met de brede maatschappelijk dialoog welke de staatssecretaris van EL&I gaat organiseren.

De staatssecretaris geeft aan dat hij dilemma's wil gaan voorleggen die op verschillende onderwerpen maatschappelijk leven. Hij noemt dan schaalgrootte, volksgezondheid, diergezondheid, dierenwelzijn en ruimtelijke ordening. Is de staatssecretaris bereid om ook (beperking van) milieudruk, ethiek, nutriëntenintake in relatie tot volksgezondheid en ontwikkeling van voedselprijzen mee te nemen? Deelt de staatssecretaris de mening dat het doel van de maatschappelijke dialoog ook gaat om de gewenste ontwikkeling van een duurzame veehouderij/ voedselproductie in beeld te krijgen? Deelt de staatssecretaris dat het noodzakelijk is om ook de Europese Unie en internationale ontwikkeling van de veehouderij/ voedselproductie te belichten alsook de mogelijke effecten van voedselstromen onder invloed van stimulansen en/of beperkingen van de

ontwikkeling van veehouderij in Europa en in Nederland in het bijzonder? Te meer omdat de footprint van Nederlandse producten veelal positiever is, door de efficiënte wijze van produceren. Graag vernemen de leden van de CDA-fractie de reactie van de staatssecretaris hierop.

Kan de staatssecretaris toelichten waartoe de eerdere maatschappelijke dialogen hebben geleid? Hoe kijkt de staatssecretaris aan tegen de discrepantie tussen het gewenste en behaalde resultaat ten aanzien van de Reconstructiewet? Deelt de staatssecretaris de mening van de leden van de CDA-fractie dat ongewild en onbedoeld door de introductie van de LOG's juist de veehouderijactiviteiten heeft geconcentreerd? Deelt de staatssecretaris de mening dat de Reconstructiewet heeft bijgedragen aan de vermindering van de leefbaarheid van het platteland en verwijdering van zowel de stedeling als plattelandsbewoners van het platteland en de landbouw? Kan de staatssecretaris dergelijke neveneffecten van maatregelen meenemen in de maatschappelijke dialoog?

De veehouderij in Nederland moet zich ontwikkelen tot een duurzame veehouderij, die kan rekenen op steun uit de samenleving. Een veehouderij waarin respect voor dier, mens en milieu centraal staan zodat steeds meer aandacht komt voor duurzame en maatschappelijk verantwoorde manier van voedsel produceren. Manieren waarbij dus rekening wordt gehouden met dierenwelzijn, natuur, milieu en samenleving. Deelt de staatssecretaris de mening van de leden van de CDA-fractie dat er veel mogelijkheden/kansen liggen voor de Nederlandse land- en tuinbouw om in te spelen op de uitdagingen op het gebied van klimaat, energie, voedsel en water, maar dat zij hiervoor wel (speel) ruimte nodig hebben? Op welke wijze gaat de staatssecretaris dat aspect meenemen in de maatschappelijke dialoog?

Is de staatssecretaris bereid om bewustwording van de consument mee te nemen als uit te werken thema? Het gaat immers om duurzaamheid binnen de gehele keten: van boer tot consument. Iedereen draagt een eigen verantwoordelijkheid voor de leefomgeving (grond, lucht, natuur en biodiversiteit). De leden van de CDA-fractie constateren dat de «gemiddelde» consument zich vooralsnog niet bewust is van de impact van zijn consumptiegedrag op mens, milieu en dierenwelzijn, waar ook ter wereld. Kan de staatssecretaris uiteenzetten of hij bereid is de footprint als bewustwordingsinstrument in te zetten en is hij bereid nader onderzoek naar de footprint in te stellen? De maatschappelijke binding met de leefomgeving en de voedselproductie moet dus hersteld worden, zomenen de leden van de CDA-fractie, zodat mensen bewuster aankopen doen en omgaan met hun voedsel. In dat kader dient ook de verspilling van voedsel te worden tegengegaan. Echter ontbreekt het nu nog aan concrete handvatten. Het Beter Leven kenmerk is zo'n voorbeeld van een zoektocht naar de binding van de burger aan zijn consumptie. Kan de staatssecretaris toelichten op welke wijze in de maatschappelijke dialoog hij het punt over maatschappelijke binding gaat inbedden om te komen tot concrete handvatten/actiepunten?

De staatssecretaris spreekt over het hanteren van heldere begrippen. Deelt de staatssecretaris de mening dat provincies en gemeenten zelf bepalen welke bedrijven, op welke schaal en waar ze zich mogen vestigen? Begrippen kunnen op zich helder zijn, maar de regionale overheden zullen toch een bij de regio passende interpretatie kennen? Op welke wijze neemt de staatssecretaris dit aspect mee in de maatschappelijke dialoog?

Met betrekking tot begrippen is sinds vorig jaar is de NGE afgeschaft als maat voor de economische omvang van bedrijven. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) hanteert nu de standaardopbrengst (SO), in euro's. De leden van de CDA-fractie vragen waarom het CBS voor deze omzetting heeft gekozen. Wordt deze grootheid als maatstaf gehanteerd bij de doorrekeningen van beleidswijzigingen welke investeringen in duurzaamheid, dierenwelzijn en arbeidsvoorwaarde vragen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie zijn blij met de aanstaande maatschappelijke discussie over megastallen. De leden van de SP-fractie zijn wel verbijsterd over het feit dat de noodzaak tot een maatschappelijke discussie wordt erkend, en daarmee de maatschappelijke problemen, terwijl de staatssecretaris weigert een standstill af te kondigen voor uitbreiding of nieuwvestiging van megastallen. Ook zijn de leden van de SP-fractie zeer ontevreden over de manier waarop het kabinet omgaat met de al vorig jaar tijdens de Q-koorts door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) genoemde wens om meer mogelijkheden voor het weren van intensieve veehouderij uit het oogpunt van gezondheidsoverwegingen. De leden van de SP-fractie vragen wat de voortgang is op dit dossier en waarom er nog geen noemenswaardige stappen genomen zijn. De leden van de SP-fractie zijn van mening dat afstand tot bebouwing nader onderzocht moet worden en vragen de staatssecretaris dit punt ook mee te nemen in het representatieve onderzoek.

De leden van de SP-fractie zijn van mening dat de discussie niet verengd moet worden tot definities van megastallen. De leden van de SP-fractie zijn tevens van mening dat de discussie over megastallen in een brede context geplaatst moet worden waarin gekeken wordt naar de toekomst van de veehouderij in Nederland en hoe dit maatschappelijk aanvaardbaar vormgegeven kan worden. Verder missen de leden van de SP-fractie in de opzet de discussie over de schaalvergroting in de landbouw: welke schaal is wenselijk voor dier, natuur, mens en landschap? Welke mechanismen sturen schaalvergroting voort (schuldenlast, druk op marges, subsidiebeleid, beleid banken, noodzaak tot investeringen) en welk beleid is wenselijk? Is het zo dat grote megaboeren ook meer geld verdienen dan bijvoorbeeld middelgrote gediversifieerde bedrijven met weinig extern kapitaal? Verder willen de leden van de SP-fractie dat er afdoende aandacht wordt besteed aan het maatschappelijke onbehagen over de manier waarop dieren behandeld worden in de intensieve veehouderij. De leden van de SP-fractie zijn nieuwsgierig en lichtelijk bezorgd over de opzet van het kwantitatieve onderzoek en de objectiviteit van de vragen hierin. De leden van de SP-fractie zijn dan ook zeer geïnteresseerd naar de opzet van en naar het bureau dat dit uit mag voeren. De leden van de SP-fractie zien graag dat geurhinder ook meegenomen wordt in de inhoud van de gesprekken. De leden van de SP-fractie vragen of er ook een website komt waar een open discussie aangegaan kan worden en waar burgers en boeren hun gevoelens en reacties kwijt kunnen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SGP

De leden van de SGP-fractie merken op dat bij de definiëring van megastallen een tweetal interpretaties van de eenheid NGE de ronde doen. In de voorliggende brief wordt gesproken over Nederlandse Grootvee Eenheden. In de motie van de leden Grashoff en Van Veldhoven (Kamerstuk 28 286 nr. 488) wordt daarentegen de Nederlandse Grootte Eenheid gehanteerd. De laatste richt zich op de economische omvang van een agrarische bedrijf. Beide eenheden worden afgekort met NGE, maar vertolken een enigszins verschillende maatstaf. De leden van de SGP-fractie vragen de staatssecretaris op dit punt helderheid te

verschaffen. In hoeverre zijn beide maatstaven vergelijkbaar? Welke maatstaf heeft de voorkeur?

In de voorliggende brief wordt aangegeven dat beeldcommunicatie bij de informatievoorziening binnen de maatschappelijke dialoog over megastallen een grote rol speelt. De leden van de SGP-fractie wijzen in dit verband op het belang van openheid van veehouders richting de samenleving. In de tuinbouw wordt aan openheid gewerkt via bijvoorbeeld «Kom in de kas». Deze leden vragen of de veehouderij en de maatschappelijk dialoog baat zouden kunnen hebben bij een vergelijkbaar project, «Kom in de stal». Hoewel de verantwoordelijkheid en het initiatief hiervoor uiteraard bij de sector zelf ligt, vragen de leden van de SGP-fractie of de staatssecretaris bereid is deze suggestie met de sector te bespreken.

In de Kamer is een tweetal moties (Kamerstuk 28 286 nr. 472 en nr. 488) aangenomen waarin gevraagd wordt om een moratorium op de bouw van megastallen gedurende de maatschappelijke dialoog. In dit verband vinden de leden van de SGP-fractie het relevant om te weten welke vorm van output in de kabinetsvisie van oktober a.s. door de staatssecretaris wordt beoogd. Acht de staatssecretaris het mogelijk dat in de kabinetsvisie over megastallen concrete voorstellen worden gedaan voor wijziging van regelgeving met betrekking tot milieu, huisvesting en ruimtelijke ordening of voor het opstellen van inpassingsplannen, en dat op relatief korte termijn na publicatie van de kabinetsvisie? Stuurt de staatssecretaris hier op aan of niet? Zo niet, is de staatssecretaris het dan met de leden van de SGP-fractie eens dat een voorbereidingsbesluit, zoals beoogd met de motie van de leden Thieme en Jacobi (Kamerstuk 28 286 nr. 472), dan niet aan de orde kan zijn? Gelet op de artikelen 3.7 en 4.4 van de Wet ruimtelijke ordening is een voorbereidingsbesluit immers alleen mogelijk als enigszins duidelijk is welke aanpassing van regelgeving voorbereid moet worden.

De leden van de SGP-fractie hebben uit de nieuwsbrief van Hekkelman advocaten ook begrepen dat, gelet op de geschiedenis van de totstandkoming van de Wet ruimtelijke ordening, een voorbereidingsbesluit slechts betrekking kan hebben op aangewezen gebieden en niet op het hele grondgebied van Nederland. Is deze stelling juist? Wat gaat de staatssecretaris hiermee doen?

Een deel van de Nederlandse veehouderijbedrijven moet richting 2013 forse aanpassingen doen aan hun stallen, met bijbehorende investeringen, om te kunnen voldoen aan het Besluit huisvesting en het Varkens- en Legkippenbesluit. De leden van de SGP-fractie vinden dat deze opgave onderbelicht blijft in de nationale en provinciale discussies over de intensieve veehouderij. De leden van de SGP-fractie hebben daarom enkele vragen. Welke consequenties heeft een voorbereidingsbesluit, zoals beoogd met de motie Thieme en Jacobi (Kamerstuk 28 286 nr. 472), voor de genoemde opgave? Hoe gaat de staatssecretaris eventuele negatieve consequenties voorkomen? Wat vindt de staatssecretaris van het voorstel dat door de Provinciale Staten van Groningen zeer recent is aangenomen en waarmee intensieve veehouderijbedrijven in een groot deel van de provincie op slot worden gezet? Welke consequenties heeft dit voorstel voor de genoemde opgave? Is de staatssecretaris bereid om bij de Gedeputeerde Staten van Groningen de genoemde opgave aan te kaarten en, mede gelet op de aangekondigde maatschappelijke dialoog en kabinetsvisie, aan te dringen op uitstel of versoepeling van de uitvoering van het aangenomen voorstel?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdD

De leden van fractie van de PvdD hebben met belangstelling kennis genomen van de plannen voor de uitwerking van de maatschappelijke dialoog over megastallen. Zij zijn zeer benieuwd naar de uitkomsten van het debat met de maatschappij en kijken uit naar het moment waarop hier landelijke besluitvorming over kan plaatsvinden in oktober van dit jaar.

In de brief van de staatssecretaris wordt verwezen naar de verschillende definities van megastallen die er zouden zijn. Helaas haalt de staatssecretaris in zijn brief daarbij megabedrijven en megastallen door elkaar. Zo verwijst hij als voorbeeld van een definitie voor megastallen naar de definitie van de voormalige RLG. De omschrijving van deze definitie is echter niet correct. Ten eerste staat de afkorting NGE voor Nederlandse Grootte Eenheden, in plaats van Grootvee Eenheden. Ten tweede gaat het bij de definitie van de voormalige RLG om een megabedrijf. Bij megabedrijven gaat het om het aantal dieren van één bedrijf. De dieren van een megabedrijf kunnen daarbij op verschillende locaties gehuisvest zijn, het gaat dan dus niet, per definitie, om een grote stal. Vanaf de ondergrens van 500 NGE wordt er gesproken over een megabedrijf.

De leden van fractie van de PvdD zijn van mening dat bij de brede maatschappelijke discussie over megastallen, uitgegaan moet worden van de definitie van een megastal, niet van een megabedrijf. Deelt de staatssecretaris die mening? Zo ja, waarom is hij in de opzet van de maatschappelijke dialoog dan uitgegaan van de definitie van een megabedrijf? Zo nee, waarom niet? De enige duidelijke definitie van een megastal komt uit het rapport van Alterra, Megastallen in beeld uit 2007 waarbij van een megastal wordt gesproken vanaf circa 300 NGE. Dit komt neer op 7500 vleesvarkens, 1200 fokvarkens, 120 000 leghennen, 220 000 vleeskuikens, 250 melkkoeien of 2500 vleeskalveren. Deze definitie sluit bovendien aan bij de grens van 1,5 hectare die in verschillende provincies is gehanteerd.

Is de staatssecretaris bereid de Alterra-definitie met de ondergrens van 300 Nederlandse Grootte Eenheden (NGE) aan te houden? Is de staatssecretaris bereid om in de maatschappelijke dialoog over megastallen de grens van 300 NGE te hanteren? Kan de staatssecretaris bevestigen dat hij deze definitie leidend wil maken in de maatschappelijke en politieke discussie om elke vorm van spraakverwarring te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de PvdD-fractie vinden dat de maatschappelijke dialoog moet draaien om de vraag in hoeverre er ruimte is voor megastallen en of de behoefte aan dierlijke eiwitten de metamorfose van het platteland rechtvaardigt. De leden van fractie van de PvdD zien de discussie over de megastallen in de context van de discussie over het toekomstbeeld voor de veehouderij. Dit kabinet streeft er immers naar om in 2023 het perspectief van het dier leidend te maken bij de bouw van stallen en om de kringlopen tegen die tijd gesloten te hebben.

Deelt de staatssecretaris de mening dat in dit kader ook de denkgroep Wijffels betrokken moet worden, die heeft gepleit voor herontwerp van de intensieve veehouderij, zodat die in 2010 zou zijn beëindigd? Zo nee, waarom niet? Is de staatssecretaris bereid ook een vertegenwoordiging van de 268 hoogleraren, die het manifest «duurzame veeteelt» hebben getekend, actief te betrekken in het maatschappelijk debat over de megastallen? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet nu sprake is van een pregnant maatschappelijk signaal vanuit de Nederlandse wetenschap?

Kan de staatssecretaris toezeggen in het debat de gevolgen van veeconcentraties op kleine oppervlaktes op het gebied van volksgezondheid,

diergezondheid, milieu en openbare orde ook uitvoerig te zullen belichten? Is de staatssecretaris bijvoorbeeld op de hoogte van het Amerikaanse wetsvoorstel SB1246¹ dat beoogt in de staat Florida fotografie van megastallen vanaf de openbare weg wettelijk te verbieden op straffe van maximaal 30 jaar hechtenis, waarmee duidelijk wordt hoe groot de belangen in de intensieve veehouderij kennelijk zijn en welk effect ze kunnen hebben op burgers in de omgeving van vestigingen op het gebied van intensieve veehouderij?

Kan de staatssecretaris ook in de discussie betrekken hoe de privacy van veehouders en economische belangen zich verhouden tot volksgezondheidsbelangen, bijvoorbeeld zoals in geval van de recente Q-koorts uitbraak waarbij gekozen werd de GGD niet te informeren over de adressen van besmettingshaarden en ook de bevolking in het ongewisse te laten, waar overheden van andere landen zoals Brazilië en de Verenigde Staten er voor kozen reizigers naar Nederland actief te waarschuwen tegen de besmettingsgevaaren die zouden kunnen samenhangen met een bezoek aan het Noord-Brabantse platteland?

De leden van de fractie van de PvdD onderschrijven het belang van beeldcommunicatie bij de correcte beeldvorming van de opstapeling van dieren op een paar vierkante meter. Uit ervaring weten deze leden dat beelden helaas ook een vertekend beeld van de werkelijkheid kunnen geven. De leden van de PvdD-fractie zijn dan ook zeer benieuwd welke beelden getoond gaan worden. De leden van de PvdD-fractie willen dat er ook beelden van het biologisch en/of biologisch-dynamische veehouderijstelsel getoond worden om zo de burger inzicht te geven in de verschillen in de systemen. Is de staatssecretaris bereid die beelden mee te nemen in de opzet van de dialoog? Zo nee, waarom niet? Is de staatssecretaris met de leden van de PvdD-fractie van mening dat alleen op deze wijze een eerlijke en open dialoog gevoerd kan worden? Kan de staatssecretaris de Kamer informeren van welke bedrijven beelden zullen worden getoond? Kan de staatssecretaris de Kamer een overzicht sturen met welke organisaties hij gesprekken zal voeren en welke externe partijen ingeschakeld zullen worden om het maatschappelijk debat te modereren? Welke opdracht zal aan derde partijen verstrekt worden, voor welk bedrag en is de staatssecretaris bereid deze opdracht van te voren met de Kamer te bespreken? Kan de staatssecretaris uiteenzetten op welke wijze gewaarborgd wordt dat zowel voor- als tegenstanders van megastallen op gelijke wijze de kans geboden wordt hun bijdrage te leveren aan het maatschappelijk debat, zodat sprake zal zijn van een open gedachtewisseling?

Kan de staatssecretaris toelichten welke criteria worden gehanteerd bij de samenstelling van een «representatieve» groep Nederlanders voor het publieksonderzoek? Hoe wordt de representativiteit gewaarborgd? Is de staatssecretaris ook voornemens om groeperingen als «megastallen-nee» in dit onderzoek te betrekken? Zo ja, op welke wijze wordt dit vormgegeven? Zo nee, waarom niet? Kan de staatssecretaris de Kamer informeren met wie hij wenst te spreken? Kan de staatssecretaris de Kamer ter zijner tijd een volledige lijst toesturen met wie hij over de voorbereiding van dit debat en tijdens het proces van het debat zelf heeft gesproken?

Is de staatssecretaris bereid, om gezien het gewicht van dit vraagstuk, naast schaalgrootte, gezondheidsrisico's, diergezondheid, dierenwelzijn en ruimtelijke ordening, ook de principiële discussie aan te gaan over het beëindigen van deze vorm van veehouderij? Is de staatssecretaris bijvoorbeeld bereid de dialoog te voeren over de noodzaak tot het inkrimpen van de veestapel? Zo ja, op welke wijze wordt dit vormgegeven? Zo nee, waarom niet en waarom acht de staatssecretaris het niet nodig voor de discussie om deze in het juiste perspectief te plaatsen?

¹ <http://www.flsenate.gov/Session/Bill/2011/1246/BillText/Filed/HTML>

Wie denkt de staatssecretaris bij de discussie op internet te gaan betrekken en hoe zal een representatieve groep burgers betrokken worden bij de internetdiscussie? Welke rol krijgen maatschappelijke organisaties?

De motie van de leden Thieme en Jacobi (Kamerstuk 28 286, nr. 472) die in de Kamer is aangenomen en vraagt om een voorbereidingsbesluit te nemen waarmee een moratorium op de bouw van megastallen wordt afgekondigd en dit zo snel mogelijk kenbaar te maken aan provincies en gemeenten wacht nog op uitvoering. De leden van fractie van de PvdD zijn teleurgesteld dat dit besluit nog steeds niet is genomen. Waarom is dit nog steeds niet gebeurd? Deze leden ontvangen derhalve graag zo spoedig mogelijk bericht dat dit moratorium is ingesteld. Hierbij willen de leden van de fractie van de PvdD benadrukken dat deze motie nadrukkelijk niet vraagt om in overleg te gaan met provincies en gemeenten. De motie draagt op om per direct een voorbereidingsbesluit te nemen (op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening (artikel 4.3 lid 4) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (artikel 3.3)) en daarmee de vergunningverlening per direct stop te zetten. De leden van de PvdD-fractie zien graag een reactie van de staatssecretaris hierop. Tot slot zijn de leden van de fractie van de PvdD benieuwd naar de uitkomsten van de maatschappelijke dialoog.

II. REACTIE VAN DE STAATSSECRETARIS

De voorzitter van de commissie,
Van der Ham

De adjunct-griffier van de commissie,
Schüssel